

De temperatuur loopt op

Binnen pakweg vijf weken hebben de federale verkiezingen plaats. Met de collega's van de FCSOD bereiden we een memorandum voor. De FCSOD legt ook de laatste hand aan het eisencahier voor een volgende intersectorale overeenkomst.

In deze Basis leest u onze voornaamste bekommernissen.

Het dossier-leerzorg blijft bovenaan op onze agenda staan. April 2007 brak dan wel een klimatologisch warmterecord, het dossier-leerzorg zou wel eens voor andere records kunnen zorgen. In het volgend nummer van Basis komen we daarop uitvoerig terug.

Een belangrijk onderwijsdossier is dat van de vervanging van korte afwezigheden. Het COV blijft het systeem volop ondersteunen. Wel moeten correcties worden aangebracht en tekorten weggewerkt.

Memorandum FCSOD

Met de federale verkiezingen in zicht, maken de vakorganisaties zich op om aan de partijen kenbaar te maken wat zij door de toekomstige regering willen gerealiseerd zien worden. De hoofdbekommernissen van de FCSOD, waarvan ook de ACV-onderwijscentrales deel uitmaken, zullen opgenomen worden in het algemeen memorandum van het ACV.

Goede sociale verhoudingen

Wij hechten een groot belang aan gedegen sociaal overleg. In de voorbije regeerperiode was daarvoor weinig dynamiek te bespeuren bij premier Verhofstadt. Hij miste bovendien de motivatie om de deelregeringen ervan te overtuigen degelijke intersectorale akkoorden af te sluiten.

Onderwijsmiddelen koppelen aan economische groei

De financiering van het onderwijs kan men niet los zien van de financiering van gewesten en gemeenschappen. Het onderwijs moet elke politicus bekommeren. Om kwalitatief hoogstaand onderwijs te kunnen garanderen, zijn voldoende middelen nodig en moeten garanties worden gegeven dat de onderwijsbudgetten mee kunnen evolueren met de economische groei. België moet een voortrekkersrol vervullen en de middelen voor onderwijs die aan de gemeenschappen worden gegeven, zo optrekken dat ons land voor zijn onderwijsuitgaven in de kop van de Oeso-landen terechtkomt.

Middelen koppelen aan verplichtingen

De federale overheid legt geregeld verplichtingen op waaraan ook de scholen moeten voldoen. Dat is bijvoorbeeld het geval met de regels inzake preventie- en welzijnsbeleid.

Maar er is meer dan dat. Telkens weer moeten de scholen putten uit hun nu al te schaarse budgetten. Die budgetten, die verstrekt worden door de *Vlaamse* overheid, houden helemaal geen rekening met de kosten die voortvloeien uit de verplichtingen die de *federale* overheid oplegt. Daarom willen wij dat de *federale* overheid voor elke verplichting die zij oplegt en die een weerslag heeft op de scholen, hun de nodige financiële middelen geeft.

Minder BTW a.u.b.

Scholenbouw valt onder de 'gewone' fiscaliteit. Dat betekent onder meer dat het BTW-tarief van 21 % van toepassing is. Voor de nieuwbouw van internaten gold tot 30 juni 1997 een tarief van 12 % BTW. Voor verbouwwerken aan bestaande internaatgebouwen ouder dan 15 jaar, geldt een BTW-percentage van 6 %. Een regeling van verlaagde BTW-tarieven moet mogelijk zijn voor alle schoolgebouwen. Wij willen dat een algemeen verlaagd BTW-tarief wordt ingevoerd voor nieuwbouw en vernieuwbouw van scholen. Dat verlaagde BTW-tarief moet ook gelden voor de uitrustingen die scholen nodig hebben voor mindervalide kinderen.

Intersectoraal eisencahier 2007-2008

Over enkele weken zullen de overheidsvakbonden hun eisencahier aan de eerste minister overmaken. De COV-Raad heeft al in maart onze voornaamste bekommernissen vastgelegd. Wij dringen aan op ernstig overleg waaraan alle betrokken overheden positief bijdragen en dat leidt tot resultaten voor het personeel van de openbare diensten en het onderwijs. We eisen ook dat de regering de afspraken die werden vastgelegd in de intersectorale akkoorden, correct en stipt naleeft.

Hierna formuleren we onze voornaamste bekommernissen en eisen.

Arbeidsvoorwaarden

Alle overheden blijven vasthouden aan de stelling dat langer moet worden gewerkt. Tegelijk stelt zich het probleem van oudere werknemers die nog moeilijk aan de slag kunnen blijven. Anderen willen langer werken, maar krijgen de kans niet. Wij geloven niet in dwangmaatregelen om mensen aan de slag te houden.

We willen wel stimulansen om mensen langer in dienst te houden. Alle overheden moeten met de vakbonden afspraken maken over een leeftijdsbewust personeelsbeleid. Deeltijds werken na de leeftijd van 50 moet aantrekkelijker worden: het volledig laten meetellen van de loopbaanonderbreking voor de berekening van het pensioen kan een stimulans zijn.

Pensioenen

■ De afschaffing van de solidariteitsbijdrage voor de gepensioneerden staat al langer op onze eisenlijst. Wij handhaven deze eis onverkort.

■ Een 'belastende functie' is omschreven als een functie die omwille van haar aard of van de omstandigheden waarin zij wordt uitgeoefend, psychisch of fysisch bijzonder zwaar en vermoeiend is om gedurende veel jaren te worden uitgeoefend.

Wij willen dat uitvoering gegeven wordt aan de wet en dat de verplichte lijst van de functies die fysiek of mentaal zwaar zijn, wordt opmaakt. Voor die functies dient een regeling uitgewerkt te worden die maakt dat wie een dergelijke functie uitoefent, vroeger pensioengerechtigd is.

De onderwijsfuncties van het basisonderwijs dienen als belastende functies in de lijst opgenomen te worden.

■ De minimumpensioenen moeten worden opgetrokken. De percentages toegepast op de gemiddelde wedde van de laatste vijf jaar, dienen te verhogen.

Er moeten maatregelen genomen worden opdat de minimumpensioenen een evenredige toepassing van de perequatie krijgen.

■ Wij vragen de verhoging van de grensbedragen van de toegelaten beroepsinkomens voor gepensioneerden.

Die grensbedragen dienen jaarlijks geïndexeerd te worden.

Wij vragen dat de uitbetaling van het pensioen van de maand december gebeurt op het einde van de maand in plaats van in het begin van de maand januari.

Een verhoging van het grensbedrag voor de toekenning van een vakantiegeld aan de gepensioneerden is een oude eis. Daardoor zouden meer gepensioneerden een vakantiegeld genieten. Tevens dient het vakantiegeld voor de gepensioneerden opgetrokken te worden.

Syndicale erkenning

Wij vragen ook dat de syndicale premie voor de actieven wordt opgetrokken zodat hij beter aansluit bij wat in vele privésectoren wordt betaald.

Het is een normale zaak dat een syndicale premie wordt toegekend aan de gepensioneerde ambtenaren. Zij maken immers deel uit van de vakbonden van de openbare sector. Met hen wordt onderhandeld over de pensioenen.

Wordt vervolgd

We beoogden hier geen volledigheid. Het 'definitief' eisencahier zal over enkele weken kunnen voorgelegd worden na overleg met de vakbonden van het overheids personeel.

Vervangingen korte afwezigheden

Op 1 november 2005 werd het tijdelijk project 'Vervanging van korte afwezigheden' geïntroduceerd. Het is een realisatie van CAO VII. Het project loopt over twee schooljaren. Alle scholen uit het basisonderwijs en drieëndertig procent van de secundaire scholen konden deelnemen aan het project. Het COV was de pleitbezorger voor deze nieuwe regeling. Als een afwezige titularis niet kan worden vervangen, dan zorgt dat voor grote problemen in de basisscholen. Door ook korte vervangingen mogelijk te maken, kunnen die problemen grotendeels vermeden worden. De werkdruk van de leerkrachten vermindert, het comfort voor de kinderen verbetert en het vervangingsbeleid is beter afgestemd op de reële noden. In tegenstelling tot het secundair onderwijs had het basisonderwijs minder mogelijkheden om afwezige leerkrachten voor een korte tijd te vervangen. Voor het basisonderwijs kwam die vervangingsmogelijkheid niets te vroeg.

Opvolging

Met het oog op een eventuele bijsturing na evaluatie wordt het experiment gevolgd door een gemengde stuurgroep (overheid, vakorganisaties en inrichtende machten). De stuurgroep zal aan de minister een advies geven over het structureel invoeren van het systeem. Er werd een tussentijdse evaluatie gemaakt voor het schooljaar 2005-2006. Daarvoor maakte de stuurgroep onder meer gebruik van gegevens van het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming. Daarnaast werden ook een aantal samenwerkingsverbanden bevroegd.

Voor het basisonderwijs werd gewerkt met een steekproef, aangezien alle scholen vrij aan het project konden deelnemen. Bij de samenstelling van de steekproef voor het basisonderwijs werden veertig samenwerkingsverbanden weerhouden. Daarbij werd rekening gehouden met een evenredige verdeling over de netten. Ook de grootte van de scholengemeenschap, de geografische spreiding over de vijf provincies en de spreiding over landelijke en stedelijke gebieden werden in rekening gebracht.

Aanwending van de middelen

Voor het schooljaar 2005-2006 werden in het basisonderwijs 67.105.902 eenheden toegekend. Daarvan waren er 65.779.798 aanwendbaar, aangezien een aantal scholen niet deelnam aan het project. Het aantal aangewende vervangingseenheden bedraagt 39,79 % ten opzichte van het aantal toegekende vervangingseenheden. In het secundair onderwijs bedraagt dat 22,62 %.

Uit de gegevens die nu voorliggen, blijkt dat op 25 februari 2007 reeds 48,48 % van het aantal toegekende vervangingseenheden werd aangewend voor het schooljaar 2006-2007. Voor het secundair onderwijs is dat 24,83 %. Die ontwikkeling toont aan dat het systeem in het basisonderwijs, na een onwettige startperiode, goed ingeburgerd is.

Duur van de vervanging

Uit recente cijfergegevens (25 februari 2007) blijkt dat in het basisonderwijs 62,13 % van het aantal vervangingen gebeurden voor één dag. Er waren 15,35 % vervangingen van twee dagen; 7,86 % van drie dagen. 6,82 % van vier dagen en 6,44 % vervangingen gebeurden voor vijf dagen. Slechts 1,4 % werd gebruikt voor vervangingen van zes tot tien dagen.

Doelstellingen bereikt?

Uit de bevraging van de samenwerkingsverbanden (2005-2006) blijkt dat 80 % van de samenwerkingsverbanden in het basisonderwijs van mening is dat de doelstellingen inzake werkdrukvermindering en verbetering van het comfort van de leerlingen zijn behaald.

Door het nieuwe systeem kunnen scholengemeenschappen een eigen beleid uitstippelen voor de korte vervangingen. Daarbij kunnen zij rekening houden met eigen, lokale noden en prioriteiten. Uit de bevraging van de samenwerkingsverbanden is duidelijk gebleken dat gebruik gemaakt werd van de mogelijkheid om eigen accenten te leggen. Een aantal samenwerkingsplatforms opteerde ervoor om iedere school de vervangingseenheden toe te kennen die zij genereren.

Uit de bevraging bleek dat in het basisonderwijs 57 % van de samenwerkingsverbanden

van mening is dat het project-korte vervangingen voldoet aan de behoeften in de scholen. In het secundair onderwijs is dat maar 37 %. Dat heeft vooral te maken met een gebrek aan geschikte kandidaten. In het secundair onderwijs is er de bijkomende moeilijkheid van de verschillende vakken. Toch was 75 % van de samenwerkingsverbanden (82 % in het basisonderwijs en 63 % in het secundair onderwijs) van mening dat het systeem structureel moet gemaakt worden.

Loon naar werk

Bij directeurs en leerkrachten heerst soms het gevoel dat zij geen loon naar werken krijgen. Door de toepassing van het bestaande bezoldigingssysteem kunnen zich situaties voordoen waardoor een verschil ontstaat tussen de bezoldiging en de uitgevoerde vervangingsopdracht. Dat is een ernstig knelpunt. Wij willen dat daar een oplossing voor gevonden wordt. Het is essentieel voor het goed functioneren van het systeem dat personeelsleden correct bezoldigd worden. Er moet over gewaakt worden dat wijzigingen aan de bezoldigingsregeling geen ongewenste effecten ressorteren.

Overwerk en bijbetrekking

Door de invoering van korte vervangingen zijn het overwerk en de bijbetrekking in het basisonderwijs sterk toegenomen. Bijna alle opdrachten overwerk en bijbetrekking zijn een gevolg van een vervanging korte afwezigheid. Voor de invoering van het project-vervanging korte afwezigheden was in het basisonderwijs nauwelijks sprake van overwerk en bijbetrekking. De onderwijsadministratie heeft voor het basisonderwijs geen voorzieningen getroffen om overwerk en bijbetrekking correct te betalen. De ongunstige betaling van overwerk en bijbetrekking in het basisonderwijs heeft nadelige gevolgen voor de leerkrachten. In het secundair onderwijs wordt het personeel in overwerk (in hoofdambt) beter bezoldigd. Dat is een gevolg van bepalingen in het decreet lerarenambt. Aan het basisonderwijs werd dat geweigerd omdat daar op dat moment geen overwerk mogelijk was. Nu is dat echter wel het geval. Daarom moet de overheid consequent de bezoldigingsregel voor overwerk en bijbetrekking voor het basisonderwijs aanpassen, zodat die discriminatie wordt weggewerkt.

Het systeem van de korte vervangingen komt tegemoet aan een duidelijke nood voor het basisonderwijs. Het moet dan ook structureel gemaakt worden. Tegelijk moet aan de problemen inzake de bezoldiging een degelijke oplossing gegeven worden.

Romain Maes ■
algemeen secretaris